

جهان در آینه مرور

لیلا جدیدی

ثروتمندتر
مانند یونان،
ایتالیا و ژاپن،
پیشرفت زنان
به نسبت
کشورهای
فقیری مانند

کوستاریکا و نامیبیا کمتر بوده است. اگرچه گزارش سازمان توسعه انسانی بیانگر نابرابری توزیع ثروت بین کشورهای جهان است، اما نابرابری اجتماعی و تقسیم ناعادلانه ثروت در هر یک از این کشورها نیز به حد فاجعه باری رسیده است. بنا بر آمارهای دیگری که توسط همین سازمان انتشار یافته است، میزان درآمد روزانه، هم در کشورهای صنعتی و هم در کشورهای فقیر، بیشتر پولاریزه می شود.

در حالیکه یک و نیم میلیارد نفر از مردم جهان روزانه با کمتر از یک دلار زندگی خود را به سر می کنند، به گزارش مجله اقتصادی فوربس، ۵۸۷ نفر ثروتمندترین افراد جهان، به همراه اعضای خانواده هایشان، هر یک ثروتی بالغ بر ۱ میلیارد دلار در اختیار دارند که روی هم این ثروت به ۱/۹ تریلیون دلار می رسد. این رقم تنها در طول یک سال گذشته، از رشدی برابر با ۵۰۰ میلیارد دلار برخوردار بوده است.

این چند صد نفر، دارای ثروتی بیشتر از مجموع کل درآمد تولیدات داخلی ۱۷۰ کشور و نزدیک به ۴ درصد تولیدات سالیانه تمامی کشورهای جهان می باشند. بیل گیت که در ده سال اخیر مقام نخست لیست ثروتمندترین افراد جهان را به خود اختصاص داده است، در سال گذشته، به ثروت ۴۶/۶ میلیارد دلاری خود ۱۴/۵ درصد افزوده است. این تنها به سبب توجه ویژه او به مایکروسافت نبوده، بلکه علاقه گیت، بخش مهمی از شرکتهای ارائه دهنده کابل تلویزیون و راه آهن ملی کانادا و خدمات عظیم دیگری را نیز شامل می شود. بعد از او، وارن بافت، با سرمایه گذاری در صنعت ماشین سازی و در اختیار داشتن شرکتهای بیمه و کوکا کولا، امریکن اکسپرس و ژیلت و بسیاری شرکتهای دیگر، به ثروت خود ۱۲/۴ درصد افزوده است. نفرهای بعدی، کارل آلبرشت آلمانی، صاحب سوپر مارکتهای بزرگ و سپس شاهزاده عربستان سعودی، الواحد بن طلال السعود و پال الن، همکار بیل

ضرورت نگاه هوشیارانه به

جهان امپریالیستی

نابرابری اقتصادی و آثار آن بر سطح زندگی مردم جهان، به چنان حدی از وخامت رسیده است که بخش توسعه انسانی سازمان ملل، در گزارش سالیانه خود، با اشاره به عقبگرد اجتماعی - اقتصادی در کشورهای فقیر، جهان را در آستانه بحران بزرگی ارزیابی کرده است. فرآیند رو به پایین منحنی نمایش توسعه در بسیاری از کشورها، آنچنان غیرعادی بوده است که دبیرکل سازمان مزبور، مارک بران، " یک فراخوان برای اقداماتی فوری جهت بالا بردن سطح بهداشت و درمان، سواد و سطح درآمد در این کشورها" را ضروری دانسته است. بخشی از گزارش بخش توسعه انسانی سازمان ملل به قرار زیر است:

نزدیک به تمامی کشورهایی که دارای رشد کند بوده اند، از کشورهای آفریقایی تشکیل شده اند. فاجعه بیماری ایدز، مسئول بخش عمده ای از این وضعیت بوده است. این در حالی ست که در لیست ۱۷۵ کشور جهان، در رده های نخست (نروژ) و آخر (سیرالیون)، هیچ تغییری صورت نگرفته است. بیش از نیمی از کشورهای آمریکای لاتین و جزایر کارائیب، سیر رو به پایین و یا بدون تغییر داشته اند. اروپای شرقی و آسیای مرکزی، روند رو به پایین را طی کرده اند که روسیه، تاجیکستان و اوکراین این مسیر را با عمق بیشتری پیموده اند. در کشورهایی مانند رواندا، سنگال، اوگاندا، بنگلادش، چین، لاوس، مالزی، نپال و تایلند، پیشرفت در توسعه مشاهده می شود. برزیل، به سبب برنامه های وسیع آموزش و پرورش خود، تحول رو به بالای چشمگیری داشته است. جالب توجه آنکه رشد فقر، بیسودی، بیکاری و پایین آمدن طول عمر در کشورهای ثروتمند، در ایالات متحده آمریکا در بیشترین و سوئد در کمترین حد بوده است. طبق همین گزارش، تبعیض علیه زنان حتی در کشورهایی که دارای توسعه انسانی رو به رشد بوده اند، همچنان ادامه داشته است. قابل ذکر است که در کشورهای

نیویورک، مایکل بلومبرگ، با ثروت ۴/۹ میلیارد دلاری، ویلیام فریست، سناتور جمهوری خواه امریکایی و پدر وی که صاحب بیمارستان زنجیره ای هستند، به چشم می خورد. افزوده بر آنها، شاهزاده عربستان سعودی، حاکم امارات متحده عربی، سلطان برونی، شاهزاده دبلیو، همچنین ملکه الیزابت انگلیس که ثروت او بطور دقیق قابل محاسبه نیست و سیلویو برلوسکونی، نخست وزیر ایتالیا و نفرسی ام در لیست و نخست وزیر تایلند، تاکسین شینا وارتا از جمله سیاستمداران میلیاردی لیست هستند.

در حالیکه ثروتمندان به طور تصاعدی ثروت خود را انباشته می کنند، میلیونها نفر از مردم جهان در شرایط سخت معیشتی و فاجعه باری به سر می برند. بنا بر یک تخمین، برای آنکه تمام مردم جهان بتوانند از غذای کافی و بهداشت مناسب برخوردار باشند، به ۱۳ میلیارد دلار نیاز است که این مقدار

گیت می باشند. پس از آنها، ۴ فرزند سام والتر، صاحب فروشگاههای زنجیره ای وال مارت، در زمره ۱۰ نفر ثروتمندترین افراد جهان قرار می گیرند. نزدیک به نیمی از ثروتمندترین افراد جهان (۲۷۵ نفر)، در آمریکا شمالی زندگی می کنند و آلمان مقام دوم را با ۴۲ میلیارد، به خود اختصاص داده است. شهر نیویورک دارای بیشترین ساکن بیلباردر و مسکو از این لحاظ در رده دوم قرار دارد. این که اکثر این بیلونرها در لیست افراد خود ساخته قرار دارند و ثروت خود را به ارث نبرده اند، خود نشانگر این واقعیت است که آنان دارایی خود را از راه فشار و عدم پرداخت حقوق واقعی کارگران و کارکنان بدست آورده اند. این واقعیت که افراد یاد شده همه ساله مکان خود را در لیست ثروتمندترین افراد جهان حفظ کرده اند، نیز نشان از انحصاری بودن این جایگاه برای تعدادی معدودی دارد.

تنها یک در صد ثروت میلیاردیهای جهان است. مقایسه آماری که از جانب منابع معتبر در سالهای متوالی بدست آمده است، تصویر روشنی از رشد سریع فقر و نابرابری در جهان به دست می دهد. برای مثال، ثروت میلیاردیها که در سال ۱۹۹۸ مجموعاً یک تریلیون دلار بوده، در سال ۲۰۰۳ به ۱/۹ تریلیون دلار یعنی نزدیک به دو برابر گشته است. این رشد سریع ثروت در یک سو و فقر در سوی دیگر، نشانگر تغییر و تحولات بزرگی است که جهان در آینده در پیش رو دارد. جهان ما در سالهای گذشته شاهد رشد و پیشرفت چشمگیر علم و تکنیکهای مدرن تولید، کامپیوتریزه شدن، بقیه در صفحه ۸

در سراسر این لیست چند صد نفره، در واقع تنها کسی که از راه استعداد و کار خود چنین ثروتی را بدست آورده است، خانم جی کی رولینگ، نویسنده پنج کتاب هاری پاتر است که با فروش ۲۵۰ میلیون نسخه از کتابهای خود و دو فیلم پر تماشاچی، به ثروتی دست یافت که توجه رسانه های جهان را به خود جلب کرد. حتی دو نفر دیگر از جمله اوپرا وینفری، زن سیاه پوستی که از راه شوهای تلویزیونی به دیگر فعلیتهای هنری و اجتماعی کشیده شد و گای لالبرت، بنیانگذار سیرک دوسوله که با استعداد و هنر خود به شهرت رسیدند، با ایجاد یک امپراطوری بازاری برای خود، به ثروت هنگفت دست یافته اند. سیاستمدارانی که نام آنها در لیست میلیاردیهای جهان قرار دارد، کم شمار نیستند. در این لیست، نام شهردار